

Жодне навчання не можливе без оцінювання – шкала, яка відображає успіхи та досягнення учня у володінні предметом та його успішність у навчанні. Якщо говорити про систему оцінювання в закладах середньої освіти Польщі та України, то в обох країнах вона є різною.

Згідно польського законодавства в освітній галузі, оцінки учні починають отримувати з 4 класу. В Польщі використовується шестибальна система: 6 – відмінно; 5 – дуже добре; 4 – добре; 3 – задовільно; 2 – допустимо; 1 – незадовільно.

Учні в Польщі користуються так званими електронними щоденниками, доступ до яких можливий через мережу Інтернет. В такому щоденнику зберігається уся інформація шкільної діяльності учня – оцінки, домашнє завдання, пропуски, зауваження і похвала, певні оголошення для батьків і учнів тощо. Код доступу та пароль надсилає адміністрація закладу середньої освіти окремо кожному учню і батькам на електронну пошту.

Як відомо, з 2000 року в школах України діє 12-бальна шкала (система) оцінювання навчальних досягнень учнів, яку було введено згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України від 04.09.2000 N 428/48 «Про запровадження 12-бальної шкали оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти» [3].

Критерії оцінювання навчальних досягнень школярів реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах. Цей показник поділяється на чотири рівні навчальних досягнень учнів, а саме: 12-11 – високий рівень; 10-8 – достатній рівень; 7-5 – середній рівень; 4-1 – початковий рівень [2].

Отже, порівняльний аналіз діяльності закладів середньої освіти України та Польщі доводить, що маються як спільні, так і протилежні ознаки. Можна сказати, що в деяких категоріях освітній процес у польських школах більш сучасніший, інтерактивніший. В той же час помітно, що протягом останніх років Україна, впроваджуючи інноваційні методи у навчально-виховному процесі, прагне підняти українську середню освіту на європейський рівень.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про освіту» {Закон визнано таким, що відповідає Конституції України (є конституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду № 10-р/2019 від 16.07.2019}: Розділ I, стаття 12.
2. Додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 19.08.2016 №1009 «Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи» // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. – Київ, 2016. – С. 18-19.
3. Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.09.2000 N 428/48 «Про запровадження 12-бальної шкали оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти» // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. – Київ, 2000. – С. 1.
4. Пенькова К. Інформаційна довідка «Досвід регулювання діяльності навчальних закладів, що надають загальну середню освіту в Польщі, Румунії, Угорщині» // Європейський інформаційно-дослідницький центр. – Київ, 2016. – С. 2.
5. Міністерство освіти і науки України. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola> (Дата звернення 30. 09. 2019)

Марина Шевченко

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В НІМЕЧЧИНІ

Німеччина як освітня країна відзначається великою кількістю вишів, доступом до безкоштовного навчання за різними напрямками і якісною освітою. Відповідно до міжнародного рейтингу університетів Best Global Universities 2014 американського спеціалізованого видання U.S. News, німецькі університети знаходяться у топ-50 та топ-100 університетів світу (зокрема, Ludwig-Maximilians-Universität München – у топ-50).

Згідно з міжнародним рейтингом університетів Times World University Rankings 2014-15, Ludwig-Maximilians-Universität München – на 29-му місці у світі, а у топ-100 входять ще 5 університетів. Серед вишів країни спостерігається висока конкуренція за найкращих студентів, за кошти на дослідження та за міжнародну репутацію.

Метою дослідження є ознайомлення із рівнем забезпечення якості вищої освіти у Німеччині задля використання кращого досвіду в Україні. У Німеччині чотириступенева система освіти: початкова, двоступенева середня освіта та вища освіта. 10-річна шкільна освіта є обов'язковою, загальною та безкоштовною.

Система освіти лише у найважливіших питаннях регулюється державою (на федеральному рівні). Найбільші повноваження у розвитку і регулюванні освіти має не держава в цілому, а окремі федеральні землі. Це призводить до розбіжностей та відмінності систем освіти в 16 землях.

Поточна діяльність державних і приватних ВНЗ регулюється законами земель. Регулярно збирається конференція міністрів освіти земель, є також Спілка ректорів ВНЗ. Більшість серйозних документів вони створюють спільно. Є також комісія з наукового планування. Заклади вищої освіти фінансуються землями на 94%, центром – на 6% (1993 р.). Близько 7,8% фінансування університетської науки здійснює приватний сектор економіки [3, с. 21]. Навчання в державних університетах загалом безкоштовне, однак з 2007 року у деяких землях в зв'язку з нестачею коштів було введено т. з. *Semestergebühren* (плату за семестр), що становить близько 500 євро.

Особливою є шкала оцінювання роботи учнів та студентів: що «менша» оцінка, тим вона краща, вища. У Німеччині існують оцінки від «1» (відмінно/*sehr gut, ausgezeichnet*) до «6» (погано, незадовільно/*mangelhaft*), причому можливі проміжні оцінки типу 1,1; 2,5; 4,3 і так далі.

Система вищої освіти у Німеччині — триступенева:

- бакалавріат (3-4 роки навчання, для вступу необхідний атестат про завершену середню освіту (Abitur). Диплом дає право на професійну діяльність);
- магістратура (1-2 роки навчання, акцент на наукову роботу та більш глибоку спеціалізацію. Диплом магістра є передумовою вступу до докторантури);
- докторантура (2-4 роки навчання після отримання ступеня магістра).

Програма освіти у Вищих Навчальних Зкладах Німеччини охоплює п'ять років (10 семестрів). Після перших трьох років (6 семестрів) навчання студенти захищають попередній диплом, а після п'яти років (10 семестрів) студенти захищають диплом або здають магістерський екзамен. Для вступу до ВУЗів Німеччини не потрібно складати вступних іспитів (крім іспиту з німецької мови для іноземців), а також не існує жодних вікових обмежень [1, с. 48-50].

Студенти у Німеччині отримують великий вибір державних вищих навчальних закладів:

- більше 100 університетів, у тому числі технічні, теологічні та об'єднані з педагогічними й іншими ВНЗ;
- більше 50 вищих художніх, музичних шкіл і вищих шкіл кінематографії;
- більше 150 вищих спеціальних шкіл Fachhochschule.

Німецькі державні вищі навчальні заклади умовно діляться на університети (Universitäten) і фахові прикладні вищі професійні школи (Fachhochschulen). Головною відмінністю між університетом та Fachhochschule є практичність освіти та можливість проходження практики після навчання в останній семестр. Саме тому бакалавріат у Fachhochschule триває, як правило, на 1 або 2 семестри довше, ніж в університеті. До того ж, навчання у Fachhochschule передбачає більше саме семінарських, практичних занять, ніж в університеті. Студенти Fachhochschule можуть навчатися на рівні бакалавра або магістра. Аби продовжити навчання в докторантурі, необхідно вступати в університет.

У багатьох державних ВНЗ Німеччини можливе навчання англійською. При вступі абітурієнтові необхідно мати сертифікат TOEFL або IELTS (можливо й інший сертифікат, залежить від вишу), що підтверджує рівень знання англійської мови та відповідає вимогам певного університету.

Раніше в університетах Німеччини існували такі форми навчання та вчені ступені як магістр (*Magister*) та диплом (*Diplom*), з написанням магістерської або дипломної роботи відповідно. Магістр означав широкий профіль (як правило, у гуманітарних науках) з головним та кількома побічними предметами.

Наприклад: магістр філософії (головний предмет), педагогіки та історії. Так званий «диплом» означав закінчення факультету природничих наук, інженерні та економічні факультети також присвоювали диплом, а не магістра.

У зв'язку з участю Німеччини у Болонському Процесі (уніфікація європейської системи освіти) форми навчання «магістр» та «диплом» припиняють своє існування у 2010 році, натомість вводиться двоступенева система «бакалавр — майстер» (Bachelor — Master of Arts). Зараз у німецьких університетах йде реструктуризація відповідно до Болонського Процесу, цей процес викликає певні проблеми. Велика кількість студентів та деякі викладачі незадоволені введенням Болонського Процесу» [2, с. 215].

Зокрема, той обсяг матеріалу, що його раніше треба було обробити за 4 роки магістерського навчання, зараз треба засвоїти за 3 роки бакалаврату, що призводить до стресу та перевантаження. Модульна система та т. з. «кредитні пункти» (ECTS — European Credit Transfer System) також дають підстави для критики. Наукова діяльність вузів ФРН будується на концепції вищої освіти В. Гумбольдта, акцентуючої в процесі навчання поєднання учбової і наукової роботи. Виші займають центральне місце в науково-дослідному «ландшафті» [4, с. 28].

Список використаної літератури

1. Васюк О. Реформування вищої освіти Німеччини / О. Васюк // Вісник Книжкової палати. — 2006. — № 4. — С. 48-50.
2. Галус О.М. Порівняльна педагогіка : навч. пос. / О.М. Галус, Л.М. Шапошнікова. — К. : Вища школа, 2006. — 215 с.
3. Мельниченко Б. Система шкільної освіти у Федеративній Республіці Німеччини / Б. Мельниченко // Історія в школі. — 2001. — № 5. — С. 17-21.
4. Тихонова М.Г. Объединенная Германия: образовательная политика / М.Г. Тихонова // «Педагогика». — 1994. — №5. — С. 27-35.

Тетяна Скрильник

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ: ДОСВІД ФІНЛЯНДІЇ

Сьогодні дуже серйозно постала проблема забезпечення якості освіти не лише у нашій країні, а й у інших. Перші позиції щодо забезпечення якісної освіти посідає Фінляндія. Освіта цієї країни вивчається в усьому світі, а дехто і з країн прогне до такого розвитку навчання. Досвід Фінляндії є дуже цікавим і важливим для його осмислення. За останні роки неймовірно зріс інтерес багатьох країн до фінської системи освіти.

То хто ж така Фінляндія? Це восьма за площею країна Європи і найбільша малонаселена країна в Європейському Союзі. Фінляндія є парламентською республікою. Вона була заселена, коли закінчився останній льодовиковий період. З кінця 13 ст. територія сучасної Фінляндії поступово стала невід'ємною частиною Швеції.

Самі фіни не називають свою країну Фінляндією, для них це слово чуже, і має німецьке походження. У фінській мові навіть немає звуку «ф». Для них їхня країна — Суомі, а самі вони — суомалайсет (народ Суомі). Історію походження назв Суомі та